

Prasideda MYKOLO KLEOPO OGINSKIO jubiliejinių metų renginiai

VYTAŠ RUTKAUSKAS

Renginio akimirka. Danutės Mukienės nuotrauka

Vilniečių (ir ne vien jų!) dėmesys šių metų sausio 18 d. Vilniaus rotušėje įvykusiame pirmajam šiamečiame M. K. Oginskio 250-ųjų gimimo metinių renginiui „Tėvynės labai įnešu savąją dalį...“ pranoko organizatorių lūkesčius. Gerokai prieš jo pradžią perpildytoje salėje veltui galėjai žvalgytis kur prisėsti, o vėliau – ir laisvo sienos lopinėlio rankai atsiremti nebesimatė. Pagrindinei programos sumanytojai, režisieriai ir vedėjai aktovei Virginijai Kochanskytei beliko tik garsiškai skėscioti rankomis, šypsotis ir atsiprašinėti tų, kurie pasiliko pirmo aukšto vestibulyje ar ant laiptų, taip ir nepasiekę antrame aukšte esančios iškilnių salės durų. Vargu ar M. K. Oginskis 1794 m. balandžio 29 d., stodamas į Tado Kosčiuskos sukilėlių gretas ir duodamas šioje rotušėje savo garsiąją priesaiką „Tėvynės labai įnešu savąją dalį: turtą darbą ir gyvenimą“, būtų pagalvojęs, kad,

praėjus daugiau negu 200 metų, čia taip dėmesingai bus prisimintas jo vardas. Vargu, ar daugiau vilniečių į rotušę buvo susirinkę ir 1792 m. balandžio 16 d., kai čia, palaikydamas ano meto valstybės visuomeninei sanklodai ir valdymui ypač reikšmingą, prieš metus laiko priimtą Miestų įstatymą, M. K. Oginskis drauge su 37 kitais iškiliais Lietuvos bajorais įsirašė į Vilniaus miestiečius, tuo pademonstruodamas aukštuomenės ir miestiečių luomo vienybę sprendžiant valstybės problemas, akcentuojant viduriniojo sluoksnio reikšmę valstybės gyvavimui.

Renginio pradžioje, iškilmingai skambant Rietavo M. K. Oginskio meno mokyklos pučiamųjų instrumentų fanfaroms, į salę buvo įnešta Oginskių vėliava. Jai atsiradus greta M. K. Oginskio portreto, tarp Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos ir Europos paveldo dienų

Puikią renginio nuotaiką palaikė dėmesingi žiūrovai. Alvydo Stričkos nuotraukos

Renginio akimirkos. Renginį veda aktorė Virginija Kochanskytė, koncertuoja Giedrė Zeičaitė, Liudas Mikalauskas, pianistė Šviesė Čepiauskaitė, Emilija Jokūbaitytė, kalba dr. Ramunė Šmigelskytė-Stukienė. Alyvdo Stričkos ir Danutės Mukienės nuotraukos

vėlių, vizualiai buvo paryškintas renginio kontekstas ir Lietuvos istorinės sąsajos su kitomis Europos valstybėmis.

Renginio vedėja Virginija Kochanskytė, vaizdingai apibūdinusi, kokią reikšmę M. K. Oginskio gyvenime turėjo Lietuvos sostinė Vilnius ir nedidelis Žemaitijos miestas Rietavas, pakvietė sveikinti žodį tarti Rietavo savivaldybės merą Antaną Černeckį bei Vilniaus mero Artūro Zuoko patarėją kultūrai Gintarą Sodeiką. A. Černeckis, padėkojęs vienai iš pagrindinių šio renginio organizatorių – Lietuvos muzikų sąjungos prezidentei Audronei Žygaitytei-Nekrošienei – ir vilniečiams, kurie taip gausiai susirinko pagerbti kunigaikščio M. K. Oginskio atminimo, pasidžiaugė, kad šiais metais nemažai įsimintinų jubiliejinės sukakties renginių vyks ir Rietave. Vienas iš jų – paminklo M. K. Oginskiui ir jo palikuonims atidengimas rugsėjo antroje pusėje. Būtent čia, Rietave, Oginskių dėka XIX a. susiforma-

vo unikalūs socialinių pertvarkymų, švietimo, kultūros, mokslo, technikos naujovių židinys, davęs simbolinę pradžią šių procesų raidai visoje Lietuvoje. G. Sodeika Vilniaus savivaldybės mero vardu A. Černeckiui įteikė angelą, linkėdamas, kad šis globotų visus rietaviškių darbus. A. Černeckis atsidėkodamas savo kolegai padovanojo leidinį apie Rietavą.

Įkvepiančiais Maironio poezijos žodžiais renginio dalyvius pasveikino Lietuvos Bajorų karališkosios sąjungos atstovas Perlis Vaisieta. Augančiu visuomenės dėmesiu M. K. Oginskio jubiliejinėi sukakčiai pasidžiaugė A. Žygaitytė-Nekrošienė. Apie nesenstančią M. K. Oginskio polonezo „Atsisveikinimas su Tėvyne“ įtaigą ir jo reikšmę mūsų istorinės atminties puoselėjimui, tapatybės formavimuisi mintimis pasidalijo Rietavo Oginskių kultūros istorijos muzie-

(Nukelta į 48 p.)

Groja pianistė Š Čepiauskaitė. D. Mukienės nuotrauka

(Atkelta iš 47 p.)

jaus direktorius Vytautas Rutkauskas. M. K. Oginskio rašytinio palikimo paieškų ir leidybos lietuvių kalba problemas apžvelgė šių didelių darbų organizatorė ir globėja Regionų kultūrinių iniciatyvų centro vadovė Danutė Mukienė. M. K. Oginskio valstybinės, visuomeninės veiklos akcentus priminė monografijos „M. K. Oginskis: politikas, diplomatas, ministras ir jo pasų kolekcija“ autorė istorikė dr. Ramunė Šmigelskytė-Stukienė.

Prasmingame istorinės atminties renginyje įtaigiai skambėjo M. K. Oginskio „Laiškų apie muziką“, autobiografinės knygos „Atsiminimai“ ištraukos. Nuoširdūs aplođimentai lydėjo M. K. Oginskio vokalinius ir fortepijoninius kūrinius, kuriuos atliko tarptautinių konkursų laureatai – dainininkai Giedrė Zeicaitė, Liudas Mikalaus-

Renginio dalyviai. A. Stričkos nuotraukos

kas, pianistė Šviesė Čepiauskaitė, jaunoji Rietavo M. K. Oginskio meno mokyklos fortepijono klasės moksleivė Emilija Jokūbaitytė.

Nepastebimai ištirpo pirmajam jubiliejiniam metų renginiui skirtas laikas. Ir netgi jam pasibaigus būreliai renginio dalyvių neskubėjo skirstytis, dalijosi įspūdžiais, mintimis, tarpusavio kontaktais. Pakylėta nuoširdumo ir atgaivos dvasia liudijo, kad darbas, kurį atliko tyrinėtojai, kultūros paveldo ir M. K. Oginskio muzikinio

Iš kairės: Vilniaus mero patarėjas G. Sodeika, dainininkė G. Zeicaitė, Rietavo savivaldybės meras A. Černeckis, pianistė E. Jokūbaitytė; Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejaus direktorius V. Rutkauskas, Lietuvos muzikų sąjungos prezidentė A. Žygaitytė-Nekrošienė. D. Mukienės nuotraukos

bei literatūrinio palikimo puoselėtojai, davė rezultatus. M. K. Oginskio atminimo kloduose slypi kur kas daugiau, negu biografinės datos, istoriniai XVIII–XIX amžiaus įvykiai, kita statistinė informacija. Iš tų klodų tebetrykšta nemirtinga polonezo „Atsisveikinimas su Tėvyne“ melodija – testamentinis įpareigojimas mums, kad neužsimirštume, kad nesakytume, jog patriotizmo dvasia yra pasenusi, nebeatitinka šiuo dieninio modernaus pasaulio elgsenos standartų, kad napsvaigtume nuo iliuzijų, jog mūsų Tėvy-

nės likimu pasirūpins kitos valstybės.

Tikėkimės, kad šiais, M. K. Oginskio jubiliejinės sukakties metais, turėsime daug progų savęs paklausti, kodėl, įpusėjus trečiajam mūsų LAISVĖS dešimtmečiui, taip katastrofiškai ištuštėjo mūsų kaimai, miesteliai, mokyklos. Kodėl ir šiandien iš Lietuvos aerouostų kyla lėktuvai, pilni su Tėvyne atsisveikinančių tautiečių...

Dainuoja Liudas Mikalauskas, akomponuoja Šviesė Čeplauskaitė. D. Mukienės nuotrauka

Renginio dalyviai ir organizatoriai (iš kairės): Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejaus direktorius, V. Rutkauskas, istorikė dr. R. Šmigelskytė-Stukienė, Lietuvos muzikų sąjungos prezidentė A. Žygaitytė-Nekrošienė, pianistė Š. Čeplauskaitė, dainininkai G. Zeicaitė, L. Mikalauskas, pianistė E. Jokūbaitytė, aktorė V. Kochanskytė, Rietavo M. K. Oginskio muzikos mokyklos direktorė Rita Urniežienė, žurnalo „Žemaičių žemė“ redaktorė, muziejininkė D. Mukienė, Rietavo savivaldybės meras A. Černeckis. A. Stričos nuotrauka